

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MACIEJ SZPUNAR
esitatud 10. veebruaril 2015¹

Kohtuasi C-76/14

Mihai Manea

versus

Instituția Prefectului - județul Brașov – Serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Curtea de Apel Brașov (Rumeenia))

Kaupade vaba liikumine — Saastetasu, mida kohaldatakse mootorsõiduki esmasel registreerimisel või omandiõiguse esmasel üleminekul — Selliste sõiduautode vabastamine tasu maksmisest, mille suhtes on kohaldatud varem kehtinud tasu — Keeld kehtestada diskrimineerivaid riigimakse ELTL artikli 110 tähenduses — Teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõiduautode diskrimineerimise puudumine võrreldes sarnaste siseriiklike sõiduautodega

Sissejuhatus – probleemi genees ja õiguslik raamistik

1. Euroopa Kohtu praktikas käsitletakse sageli sõiduautode, sealhulgas eeskätt kasutatud sõiduautode maksustamise küsimust.² Viimastel aastatel on seda küsimust käsitlevas kohtupraktikas kesksel kohal Rumeenia ühekordse registreerimistasu süsteem. Käesoleva kohtuvaidluse ese on sätted, millega pärast arvukaid kohtuotsuseid, millega nimetatud süsteem tunnistati liidu õigusega vastuolus olevaks, peaksid need vastuolud olema lõpuks kõrvaldatud.

2. Rumeenia Vabariik ühines Euroopa Liiduga 1. jaanuaril 2007. Samal päeval hakkas kehtima sõiduautode ja mootorsõidukite eritasu, mille nägi ette Legea nr. 343/2006 din 17 iulie 2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal (17. juuli 2006. aasta seadus nr 343/2006, millega muudetakse ja täiendatakse maksuseadustikku nr 571/2003; edaspidi „seadus nr 343/2006“)³. Alates 1. juulist 2008 asendati see tasu mootorsõidukite saastetasuga, mille nägi ette Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 din 21 aprilie 2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (valitsuse 21. aprilli 2008. aasta erakorraline määrus nr 50/2008, millega kehtestatakse mootorsõidukite saastetasu, edaspidi „OUG 50/2008“)⁴. Nimetatud kahes aktis ette nähtud tasu maksmise kohustus tekkis hetkel, mil sõiduauto registreeriti esmaselt Rumeenia territooriumil.

1 — Algkeel: poola.

2 — Tuletan meelde vaid mõnda käesoleva kohtuasja esemeks olevate küsimustega seonduvatest kohtuotsustest: komisjon vs. Taani (C-47/88, EU:C:1990:449), Nunes Tadeu (C-345/93, EU:C:1995:66), De Danske Bilimportører (C-383/01, EU:C:2003:352), Nădasdi i Németh (C-290/05 ja C-333/05, EU:C:2006:652), Brzeziński (C-313/05, EU:C:2007:33) ja kõige hiljutisem X (C-437/12, EU:C:2013:857).

3 — *Monitorul Oficial al României*, Partea 1, nr 662.

4 — *Monitorul Oficial al României*, Partea 1, nr 327.

3. Tasu, mille nägi ette OUG 50/2008, tunnistati Euroopa Kohtu otsusega⁵ ELTL artikliga 110 vastuolus olevaks. Euroopa Kohus asus seisukohale, et tasu, mida nõutakse ainuüksi sõiduauto esmasel registreerimisel liikmesriigi territooriumil ja seega kasutatud sõiduautode puhul ainult siis, kui need imporditakse, pärseb teistest liikmesriikidest pärit kasutatud sõiduautode omandamist, pärssimata samas sama vanade ja sama kulumisastmega sõiduautode omandamist siseriiklikul turul.⁶ Hiljem kinnitas Euroopa Kohus korduvalt seda seisukohta seoses OUG 50/2008 sätetega kas algses redaktsioonis või pealiskaudsete muudatustega arvestavas redaktsioonis.⁷

4. OUG 50/2008 asendas alates 13. jaanuarist 2012 Legea nr. 9/2012 din 6 ianuarie 2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (6. jaanuari 2012. aasta seadus nr 9/2012 tasu kohta mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste eest, edaspidi „seadus nr 9/2012”). Ka selle seadusega kehtestatud tasu kohaldati sõiduauto esmasel registreerimisel Rumeenia territooriumil. Kuid see seadus sisaldas veel ühte sätet, st artikli 4 lõiget 2, mis nägi ette järgmist:

„Tasu maksmise kohustus tekib kasutatud mootorsõiduki omandiõiguse kohta esimese kande tegemisel Rumeenias, kui selle pealt ei ole makstud sõiduautodele ja mootorsõidukitele seadusega nr 571/2003 ja selle hilisemate muudatuste ja täiendustega (sealhulgas nendega, mis on ette nähtud seaduses nr 343/2006) ette nähtud eritasu või mootorsõidukite saastetasu (st tasu, mille nägi ette OUG 50/2008) ja kui sõiduk ei kuulu selliste sõiduautode kategooriasse, millele kehtib registreerimise ajal kehtivate õigusnormide kohaselt erand või mis on nende õigusnormide alusel selliste tasude maksmisest vabastatud.”

5. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2012 din 30 ianuarie 2012 pentru suspendarea aplicării unor dispoziții ale Legii nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și pentru restituirea taxei achitate În conformitate cu prevederile articolului 4 alineatul (2) din lege (valitsuse 30. jaanuari 2012. aasta erakorraline määrus nr 1/2012, millega peatatakse seaduse nr 9/2012 (tasu kohta mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste eest) teatavate sätete kohaldamine ning makstakse tagasi selle seaduse artikli 4 lõike 2 alusel makstud tasu)⁸ alusel peatati artikli 4 lõike 2 kohaldamine ajavahemikul 31. jaanuarist 2012 kuni 1. jaanuarini 2013 ning selle sätte alusel juba makstud tasu muutus tagasinõutavaks. Seaduse nr 9/2012 alusel sissenõutud tasu oli seega kuni 1. jaanuarini 2013 endiselt vastuolus ELTL artikliga 110 - asjaolu, mida kinnitas üks Euroopa Kohtu hilisem otsus⁹.

6. Seaduse nr 9/2012 asendas omakorda alates 15. märtsist 2013 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 din 19 februarie 2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule (valitsuse 19. veebruari 2013. aasta erakorraline määrus nr 9/2013 mootorsõidukite keskkonnalõivu kohta, edaspidi „OUG 9/2013”)¹⁰. Seaduse nr 9/2012 artikli 4 lõige 2 oli seega kohaldatav ainult ajavahemikul 1. jaanuarist kuni 14. märtsini 2013. Ja just sel ajavahemikul esinesid asjaolud, mida uuritakse põhikohtuasjas. Käesoleva kohtuasja analüüsi ese on seega seaduse nr 9/2012 ja eelkõige selle artikli 4 lõike 2) õiguslik regulatsioon.

5 — Wyrok Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219).

6 — Sama, resolutsioon.

7 — Wyrok Nisipeanu (C-263/10, EU:C:2011:466) ja mitu hilisemat kohtuotsust.

8 — *Monitorul Oficial al României*, Partea 1, nr 97.

9 — *Postanowienie Câmpean* i *Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Alexandria* (C-97/13 ja C-214/13, EU:C:2014:229).

10 — *Monitorul Oficial al României*, Partea 1, nr 119.

Kohtuasja taust ja menetluse käik

7. Mihai Manea, kes on põhikohtuasjas kaebaja, pöördus Instituția prefectului - județul Brașov – Serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor'i (Brașovis sõidukite registreerimiseks pädev asutus (Rumeenia)) poole, kes on põhikohtuasjas vastustaja, taotlusega registreerida kasutatud sõiduauto, mille ta oli omandanud Hispaanias. Asutus nõudis 5. märtsi 2013. aasta kirjas seaduses nr 9/2012 ette nähtud tasu maksmist. Mihai Manea esitas kaebuse Tribunalul Brașov'ile (Brașovi esimese astme kohus), nõudes sõiduauto registreerimist kõnealust tasu maksmata; nimetatud tasu oli tema väitel vastuolus liidu õigusega. Kaebus jäeti rahuldamata ning Mihai Manea esitas Curtea de Apel Brașovile (Brașovi apellatsioonikohus) apellatsioonkaebuse; nimetatud kohus otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas arvestades seaduses nr 9/2012 sätestatud ja selles seaduses ette nähtud maksu objekti peab asuma seisukohale, et ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liidu liikmesriik kehtestab saastetasu, mida kohaldatakse kõigi muudest liikmesriikidest pärit mootorsõidukite registreerimisel esimesena nimetatud liikmesriigis, kusjuures seda tasu kohaldatakse ka siseriiklike mootorsõidukite omandiõiguse üleminekul, v.a juhul kui sellist või sellega sarnast tasu on juba makstud?
2. Kas arvestades seaduses nr 9/2012 sätestatud ja selles seaduses ette nähtud maksu objekti peab asuma seisukohale, et ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liidu liikmesriik kehtestab saastetasu, mida kohaldatakse kõigi muudest liikmesriikidest pärit mootorsõidukite registreerimisel esimesena nimetatud liikmesriigis, kusjuures siseriiklike mootorsõidukite puhul tuleb seda tasu maksta üksnes sõiduki omandiõiguse üleminekul, ja selle tagajärjel ei saa välisriigi sõiduauto saastetasu maksmata kasutada, samas kui siseriiklikku sõiduauto saab tasu maksmata kasutada piiramatult, kuni sõiduauto omandiõiguse ülemineku hetkeni, kui selline üleminek toimub?”

Analüüs

8. Nende küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas ELTL artikliga 110 on vastuolus see, kui liikmesriik kehtestab ühekordse sõidukimaksu, mida kohaldatakse sõiduauto esmasel registreerimisel selle liikmesriigi territooriumil ja juba registreeritud sõiduauto omandiõiguse esmasel üleminekul alates kõnealuse tasu kehtestamise kuupäevast ja nii, et seda tasu ei nõuta sõiduauto puhul, mille eest on varem analoogne tasu juba makstud, samas kui selle riigi territooriumil juba registreeritud sõiduauto suhtes ei ole tasu kohaldatav, välja arvatud juhul, kui läheb üle sõiduauto omandiõigus.

9. Sellisele küsimusele vastamiseks on vaja välja selgitada järgmised punktid: esiteks, kas sellise tasu kehtestamine, nagu Rumeenias ettenähtu, mis on kõne all põhikohtuasjas, on võimalik, arvestades seejuures, et ei maksustata sõiduautosid, mille omandiõigus üle ei lähe; teiseks, kas sellise tasu maksmisest on võimalik vabastada sõiduauto, mille eest on varem analoogset tasu juba makstud, ning kolmandaks, kas sellist vabastust on võimalik kohaldada varem kehtinud Rumeenia tasude puhul, mis on tunnustatud liidu õigusega vastuolus olevaks.

Võimalus kehtestada ühekordne sõiduauto registreerimistasu

10. Jättes kõrvale küsimuse, mis käsitleb selliste sõiduauto tasu maksmisest vabastamist, mille eest on juba varem analoogset tasu makstud, rakendatakse Rumeenias seadusega nr 9/2012 (põhikohtuasjades kohaldatavas redaktsioonis) kehtestatud tasu võrdlemisi lihtsalt: tasu tuleb maksta iga kord, kui alates seaduse kehtima hakkamise kuupäevast märgitakse sõiduauto omaniku nimi

esimest korda registridokumendile¹¹. Samal ajal ei oma tähtsust see, kas sõiduauto on varem juba registreeritud ning kas registreerimine toimus Rumeenias või mõnes muus riigis.

11. Selliselt rakendatavat tasu kehtestades soovis Rumeenia kaotada OUG 50/2008 alusel kohaldatava tasu vastuolu ELTL artikliga 110. See vastuolu tulenes asjaolust, et tasu nõuti ainult sõiduauto esmasel registreerimisel Rumeenias ja seega kasutatud sõiduautode puhul nõuti seda tasu teistest liikmesriikidest imporditud sõiduautodelt, samas kui seda ei nõutud sõiduautodelt, mis olid juba siseriiklikul turul.¹² Seadusega nr 9/2012 kehtestatud tasu nõutakse seevastu igalt sõiduautolt ainult üks kord siis, kui see pärast omandamist registreeritakse uue omaniku nimel.

12. Tasu selline rakendamisviis ei tundu mulle olevat kahtlusi tekitav ELTL artikli 110 seisukohast. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole ELTL artikliga 110 liikmesriikidel keelatud kehtestada uusi makse või muuta olemasolevate maksude määra või maksustatavat väärtust - seda tingimusel, et maksud põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel ning need ei tingi teistest liikmesriikidest pärit toodete diskrimineerimist.¹³ Tasu puhul, mida nõutakse üksnes imporditud sõiduautode eest, tuleneb diskrimineerimine asjaolust, et sellise sõiduauto omandaja peab lisaks ostuhinnale maksma ka tasu, samas kui täpselt samasuguse sõiduauto omandamise korral siseriiklikult maksaks ta ainult ostuhinna. Tasu nõudmine ka siseriiklikelt sõiduautodelt kõrvaldab sellise diskrimineerimise.

13. Kasutatud sõidukitega seoses on Euroopa Kohtu praktikas lisaks välja kujundatud doktriin, mis kujutab endast teistest liikmesriikidest pärit kauba maksualase diskrimineerimise keelu põhimõtte täiendust. Kõnealuse doktriini kohaselt ei ole teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõidukite eest nõutav maks ELTL artikliga 110 vastuolus, kui see ei ole suurem siseriiklikul turul juba olemasolevate kasutatud sõidukite väärtuses sisalduvast sarnase tasu jääkväärtusest.¹⁴

14. Euroopa Kohus ei määra siduvalt kindlaks sõidukite suhtes kohaldatavate maksude arvutamise meetodit. Kuid selline meetod peab siiski võtma arvesse sõidukite hinnalangust vanuse ja kulumisastme alusel, et vältida olukorda, kus teistest liikmesriikidest imporditud sõidukitelt nõutav tasu on suurem kui siseriiklike sõidukite turuväärtuses sisalduva tasu jääkväärtus.¹⁵

15. Tasu, mille nägi ette OUG 50/2008, on Euroopa Kohus tähelepanelikult analüüsinud ning leidnud, et selle puhul on eespool nimetatud tingimus täidetud.¹⁶ Kuna seadusega nr 9/2012 kehtestatud tasu arvutamise eeskirjad, mis sisalduvad artiklites 6 ja 9, näivad olevat sarnased nendega, mis olid kohaldatavad OUG 50/2008 alusel, on väga tõenäoline, et ka nende puhul on mainitud tingimus täidetud. Selle teeb siiski kindlaks eelotsusetaotluse esitanud kohus.

16. Probleem, mis tõstatati teises eelotsuse küsimuses seoses Rumeenias registreeritud selliste sõiduautode olemasoluga, mille suhtes ei kohaldata kõnealust tasu – välja arvatud omandiõiguse üleminekul –, ei näi mulle selline, mis võiks muuta eespool toodud järeldust. Esiteks, nagu komisjon oma seisukohtades õigesti märkis, ei ole tegemist mitte sõiduauto kasutamise, vaid selle registreerimise eest nõutava tasuga ja seega kohaldatakse seda tasu kaudselt sõiduauto omandamise suhtes. Teiseks kujutab ELTL artikkel endast väljakujunenud kohtupraktika kohaselt aluslepingu süsteemis tollimaksude ja samaväärse toimega maksude kaotamist käsitlevate sätete täiendust. Selle sätte eesmärk on tagada kaupade vaba liikumine liikmesriikide vahel tavapärares konkurentsitingimustes,

11 — Rumeenia õigusnormid teevad selles osas vahet selliste sõiduautode, mida ei ole kunagi Rumeenias registreeritud, „registreerimisel” ja Rumeenias juba registreeritud sõiduautode „omandiõiguse üleminekul” (vt seaduse nr 9/2012 artikli 2 punktid h ja i).

12 — Kohtuotsus Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219, punktid 48–61).

13 — Vt muu hulgas kohtuotsused Nunes Tadeu (C-345/93, EU:C:1995:66, punkt 11) ja Nádasi i Németh (C-290/05 ja C-333/05, EU:C:2006:652, punktid 49 ja 51).

14 — Vt eelkõige kohtuotsused komisjon vs. Taani (C-47/88, EU:C:1990:449, punkt 20), Brzeziński (C-313/05, EU:C:2007:33, resolutsiooni punkt 2) ja Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219, punkt 39).

15 — Vt eelkõige kohtuotsus Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219, punktid 40–42 ja seal viidatud kohtupraktika).

16 — Sama, punktid 43–47.

kõrvaldades selleks mis tahes vormis kaitse, mis võiks tuleneda teisest liikmesriikidest pärit kaupu diskrimineerivate riigimaksude kohaldamisest.¹⁷ Kuid kasutatud sõiduauto puhul on tegemist kaubaga üksnes siis, kui seda pakutakse müüa. Selliste sõiduautode suhtes maksu kohaldamata jätmine, mis ei ole müüa, ei tingi seega ELTL artikliga 110 vastuolus olevat diskrimineerimist.

17. Lõpetuseks tuleb märkida, et Euroopa Kohus tegi hiljuti otsuse, mille alusel võib asuda seisukohale, et teatava maksu määra, maksubaasi ja arvutusmeetodi analüüs võib teatud olukordades olla ebapiisav.¹⁸ Nimelt võib osutada vajalikuks otsida siseriiklikult turult selline sõiduauto, millel on võimalikult sarnased tunnused sõiduautoga, mis on menetluse ese, ja võrrelda sellise teise sõiduauto eest nõutavat tasu esimese sõiduauto väärtuses sisalduva tasu jääkväärtusega. Nimetatud kohtuotsus käsitles siiski üht konkreetset Madalmaade maksu, mille maksubaas arvutati sõiduauto kataloogihinna alusel, mida kasutatud sõiduautode puhul vähendati vastavalt sõiduauto hinnalanguse tasemele.¹⁹ Ma ei usu, et viidatud kohtuotsuses tehtud järeldused saaksid olla kohaldatavad üldisemalt, eeskätt maksude suhtes, mille rakendamise viis on selles kohtuotsuses analüüsitud Madalmaade maksu rakendamise viisist erinev. Muidu luges Euroopa Kohus lõppkokkuvõttes Madalmaade maksu ELTL artikliga 110 vastuolus olevaks muudatuse tõttu, mis oli tehtud selle maksu arvutamise meetodit puudutavas osas – sõiduauto väärtusel põhinevale elemendile lisati CO₂ heidetel põhinev element, mistõttu teistest liikmesriikidest imporditud sõiduautode eest nõutav maks oli pärast nimetatud muudatust vältimatult suurem Madalmaades enne muudatust registreeritud sarnaste sõiduautode väärtuses sisalduvast maksu jääkväärtusest.²⁰ Kõnealune kohtuotsus käsitleb seega olukorda, kus liikmesriik suurendab juba kehtivat maksu, mis tingib teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõiduautode diskrimineerimise.

18. Esitatud kaalutluste põhjal olen seisukohal, et põhimõtteliselt ei ole ühekordne sõidukimaks, mida nõutakse sõiduki esmasel registreerimisel maksu kehtestanud liikmesriigi territooriumil ning juba registreeritud sõiduki omandiõiguse esmasel üleminekul alates kõnealuse maksu kehtestamise kuupäevast, vastuolus ELTL artikliga 110 tingimusel, et maksu puhul on täidetud käesoleva ettepaneku punktis 14 nimetatud tingimus.

Võimalus vabastada tasu maksmisest sõiduautod, mille eest on juba makstud varem kohaldamisele kuulunud analoogne tasu

19. Kehtestades sõiduautode registreerimise eest nõutava uue tasu vabastas seaduse nr 9/2012 artikli 4 lõige 2 samaaegselt tasu maksmisest sõiduautod, mille eest oli juba makstud varem kehtinud tasu, st seaduse nr 343/2006 või OUG 50/2008 alusel kohaldatav tasu. Tulenevalt selgitustest, mis Rumeenia valitsus tõi oma käesolevas kohtuasjas esitatud seisukohtades, on kõnealuse vabastuse eesmärk vältida sama kauba kahekordset maksustamist. Tuleb küsida, kas selline vabastus ei põhjusta mitte Rumeenia tasu järjekordset vastuolu ELTL artikliga 110.

20. Selline vabastus tähendab, et uut tasu ei kohaldata kõigi siseriiklikul turul müüdavate sõiduautode suhtes, samas kui seda tasu kohaldatakse põhimõtteliselt kõigi teistest liikmesriikidest imporditud sõiduautode suhtes. Samas sisaldub uue tasu maksmisest vabastatud sõiduautode väärtuses varem kehtinud tasu jääkväärtus. Sellise vabastuse lubatavuse tingimus on seega sama, mis punktis 14 nimetatud, st teistest liikmesriikidest imporditud sõiduautode suhtes kohaldatav uus tasu ei tohi olla suurem sarnaste siseriiklike sõiduautode väärtuses sisalduvast varasema tasu eespool nimetatud jääkväärtusest.

17 — Kohtuotsus Násasdi i Németh (C-290/05 ja C-333/05, EU:C:2006:652, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

18 — Kohtuotsus X (C-437/12, EU:C:2013:857).

19 — Sama, punktid 3–10 ja resolutsiooni punkt 1.

20 — Sama, punktid 39–41.

21. Kehtestades käesoleva ettepaneku punktis 18 kirjeldatud maksu, võib liikmesriik seega vabastada selle maksmisest sõiduautod, mille eest on juba tasutud varem kohaldamisele kuuluv maks, kui teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõiduautodelt nõutav uus tasu ei ole suurem siseriiklike sõiduautode turuväärtuses sisalduvast varasema tasu jääkväärtusest.

22. Kuivõrd seadusega nr 9/2012 kehtestatud tasu arvutamise meetod on – nagu ma eespool juba märkisin – äärmiselt sarnane sellega, mida kohaldati OUG 50/2008 alusel, ning ka enne seda seaduse nr 343/2006 alusel kohaldamisele kuulunud arvutamise meetodiga, ja võtab nõuetekohaselt arvesse sõiduauto hinnalangust selle vanuse ja kulumisastme alusel, siis näib nimetatud tingimus olevat käesoleval juhul täidetud.

Vabastuse kohaldatavus Rumeenia sõidukimaksu puhul

23. Tuleb veel analüüsida, kas ja millises ulatuses on käesoleva ettepaneku punktis 21 nimetatud põhimõtte kohaldatav konkreetselt Rumeenia sõidukimaksu juhtumi suhtes.

24. Nagu ma ettepaneku alguses märkisin, näevad käesoleva kohtuasja esemeks olevat tasu kehtestava seaduse nr 9/2012 sätted ette vabastuse selle tasu maksmisest sõiduautode puhul, mille eest on juba makstud seaduse nr 343/2006 või OUG 50/2008 alusel kohaldamisele kuulunud tasu.

25. Kohtuotsuse Tatu järel, mida kinnitati hilisemate otsustega²¹, tunnistati OUG 50/2008 alusel kehtestatud tasu ELTL artikliga 110 vastuolus olevaks, sest see diskrimineeris teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõiduautosid võrreldes sarnaste siseriiklike sõiduautodega.

26. Seadusega nr 343/2006 kehtestatud tasu kohta ei ole veel esitatud ühtegi eelotsusetaotlust. Tuleb siiski meeles pidada, et eelotsusemenetluse raames ei hinda Euroopa Kohus liikmesriikide õiguse konkreetsete sätete kooskõla liidu õigusega, vaid annab tõlgenduse üksnes liidu õiguse kohta, mille alusel siseriiklikud kohtud saavad seejärel lahendada sellise kooskõla kohta käiva küsimuse. Tundub, et seadusega nr 343/2006 kehtestatud tasu oli samamoodi diskrimineeriv, nagu tuvastati OUG 50/2008 alusel kehtestatud tasu puhul. Seetõttu peaksid Rumeenia kohtud lugema ka selle ELTL artikliga 110 vastuolus olevaks kohtuotsuse Tatu ja hilisema kohtupraktika alusel.

27. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õigust rikkudes sissenõutud maks tagasi maksta koos viivisega. Selline kohustus kujutab endast selliste õiguste tagajärge ja täiendust, mis on antud õigussubjektidele kõnealuseid makse keelavate liidu õiguse sätetega, nagu neid tõlgendab Euroopa Kohus.²²

28. Sõiduauto vabastamine uue tasu maksmisest seetõttu, et selle eest on juba makstud varem kohaldamisele kuulunud tasu, mis hiljem tunnistati liidu õigusega vastuolus olevaks, ei kujuta endast sellise kohustuse nõuetekohast täitmist. Kohustatud isikud on nimetatud kahe tasu puhul nimelt kaks eri isikut. Vabastusest saab kasu seega sõiduauto omandaja, kes vabastatakse kohustusest maksta tasu sõiduauto enda nimel registreerimisel, samas kui eelmise, liidu õigusega vastuolus oleva tasu tagasisaamise õigus on sellel isikul, kes selle tasu maksis, st sõiduauto praegusel müüjal või isegi ühel sõiduauto eelnevatest omanikest, kui sõiduautot on müüdnud varasema tasu maksmise kuupäeva ja uue tasu kehtimahakkamise kuupäeva vahel. Seega, kuigi liidu õigusega vastuolus olevast tasust tulenev eelarvetulu sel moel kaotatakse, ei saa sellest kasu mitte isik, kellel on õigus tasu tagasimaksmisele, vaid kolmas isik. Õigustatud isik saab maksimaalselt müügihinna sees tagasi sõiduauto väärtuses sisalduva tasu jääkväärtuse, mis on aga harva võrdne tegelikult makstud tasuga ning igal juhul ei sisalda see summa maksmisele kuuluvat viivist.

21 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 3.

22 — Vt eelkõige kohtuotsus Littlewoods Retail jt (C-591/10, EU:C:2012:478, punktid 24–26) ja seoses OUG 50/2008 alusel kehtestatud tasuga kohtuotsus Nicula (C-331/13, EU:C:2014:2285, punktid 27–29).

29. Esitatud kaalutluste alusel ei taga liidu õigust rikkudes sissenõutud tasu selline hüvitamismehhanism, mis näeb ette vabastuse uue tasu maksmisest, ka uue tasu neutraalsust, nagu seda nõuab ERTL artikkel 110. Kuna tasu tagasimaksmise kohustust ei ole täidetud, on maksukohustuslasel endiselt õigus nimetatud hüvitamisele. Seega võib maksukohustuslane sõiduauto müües nõuda madalamat hinda, mis ei hõlma juba makstud tasu. Seega ei ole võimalik asuda seisukohale, et sõiduauto väärtuses sisaldub mingisugune kõnealuse tasu jääkväärtus. Imporditud sõiduautod, mille suhtes kohaldatakse alati uut tasu, sest juba oma määratluse tõttu ei kuulu nad maksuvabastuse alla, on seega automaatselt ebasoodsamas konkurentsiolukorras võrreldes siseriiklike sõiduautodega, mille eest maksti varasem, liidu õigusega vastuolus olev tasu.

30. Seetõttu olen seisukohal, et ehkki liikmesriikidel on põhimõtteliselt lubatud kohaldada sellist vabastust, nagu on kirjeldatud käesoleva ettepaneku punktis 21, ei saa sellist vabastust seevastu anda sellise varem kehtinud tasu maksmise eest, mis hiljem tunnistati liidu õigusega vastuolus olevaks.

31. Konkreetse Rumeenia juhtumi puhul, mis on põhikohtuasja ese, tähendab see minu arvates, et ERTL artikliga 110 on vastuolus seaduse nr 9/2012 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud vabastus selle seadusega kehtestatud tasu maksmisest sõiduautode puhul, mille eest on juba makstud varem seaduse nr 343/2006 või OUG 50/2008 alusel kohaldamisele kuuluvat tasu.²³

32. Seda järeldust ei muuda asjaolu, et kohtuotsuses Tatu sedastas Euroopa Kohus, et OUG 50/2008 alusel kohaldatav tasu ei tingi diskrimineerimist teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõiduautode ja nende sõiduautode vahel, mis olid juba Rumeenia turul varasema impordi tulemusena ja millelt oli juba kõnealust tasu makstud.²⁴ Seda seisukohta väljendati nimelt enne seda, kui Euroopa Kohus võrdles sama kohtuotsuse järgnevas osas teistest liikmesriikidest imporditud sõiduautode olukorda selliste sõiduautode olukorraga, mille eest ei olnud kõnealust tasu kunagi makstud (sõiduautod, mis registreeriti Rumeenias enne tasu kehtestamist), ning tuvastas, et see diskrimineerib kasutatud sõiduautosid üldiselt.²⁵

33. Tuleb siiski meele pidada, et Euroopa Kohtu otsused, millega OUG 50/2008 alusel kehtestatud tasu tunnistati liidu õigusega vastuolus olevaks ning mis on – nagu märgitud eespool punktis 26 – kohaldatavad ka seaduses nr 343/2006 ette nähtud tasu suhtes, käsitlesid just nimelt kasutatud sõiduautosid. Nimetatud otsustes sedastas Euroopa Kohus nimelt, et ERTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et nimetatud sättega on vastuolus, kui liikmesriik kehtestab tasu, mida kohaldatakse mootorsõidukitele nende esmasel registreerimisel asjaomasel liikmesriigis, juhul kui nimetatud maksumeedet rakendatakse nii, et sellega pärsitakse teistest liikmesriikidest ostetud *kasutatud sõiduautode* kasutuselevõtmist kõnealuses liikmesriigis, kuid ei pärsita siseriiklikul turul olevate sama vanade ja sama kulumisastmega *kasutatud sõiduautode* ostmist.²⁶ Uue sõiduauto olukord on sellest vaatepunktist erinev, sest uus sõiduauto registreeritakse loogiliselt alati esmaselt²⁷ olenemata sellest, kas see toodeti riigis, kus see registreeritakse, või imporditi. Tasul, mis makstakse selles liikmesriigis esmaregistreerimisel, ei ole seega uute sõidukitega võrreldes samasugust diskrimineerivat mõju, mis tal on kasutatud sõidukitele.

23 — Seda regulatsiooni tuleb eristada kohtuotsuses Nicula (C-331/13, EU:C:2014:2285) analüüsitud õigusnormidest. Viidatud kohtuotsus käsitles hilisema õigusaktiga (OUG 9/2013) kehtestatud mehhanismi (vt käesoleva ettepaneku punkt 6), millega liidu õigusega vastuolus olev tasu maksti tagasi isikule, kes oli selle maksnud. Nagu ma eespool selgitasin, on käesolevas kohtuasjas seevastu tegemist sõiduauto uue omaniku tasu maksmisest vabastamisega varasema omaniku poolt selle sõiduauto eest makstud tasu alusel.

24 — Kohtuotsus Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219, punktid 43–47). Euroopa Kohus asus seisukohale, et tasu arvutamise mehhanism võtab nõuetekohaselt arvesse sõiduauto hinnalangust, mistõttu see ei ole suurem selliste sarnaste sõiduautode väärtuses sisalduvast kõnealuse tasu jääkväärtusest, mille eest kõnealune tasu maksti varem. Vt käesoleva ettepaneku punkt 15.

25 — Kohtuotsus Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219, punktid 52–61).

26 — Sama, resolutsioon (kohtujuristi kursiiv).

27 — Taas kord peetakse silmas sõiduauto, mida ei ole veel registreeritud.

34. Seetõttu ei näe ma mingit põhjust lugeda liidu õigusega vastuolus olevaks seaduse nr 343/2006 või OUG 50/2008 alusel uute sõiduautode registreerimisel nõutavat tasu. Samamoodi ei ole seaduse nr 9/2012 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud vabastus vastuolus ELTL artikliga 110 osas, milles see puudutab Rumeenias uue sõiduautona registreeritud sõiduautosid, arvestades seejuures muidugi punkti 21 lõpus nimetatud tingimust.

Ettepanek

35. Eelnevatest kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Curtea de Appel Braşovi eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab ühekordse sõidukimaksu, mida kohaldatakse sõiduauto esmasel registreerimisel selle liikmesriigi territooriumil, kes tasu kehtestas, ja selles riigis juba registreeritud sõiduauto omandiõiguse esmasel üleminekul alates kõnealuse tasu kehtestamise kuupäevast. Sellist tasu tuleb rakendada nii, et teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõiduautodelt nõutav tasu ei ole suurem kui siseriiklike sõiduautode turuväärtuses sisalduv tasu jääkväärtus.
2. ELTL artikliga 110 ei ole lisaks vastuolus, kui liikmesriik vabastab sellist tasu kehtestades selle maksimisest sõiduautod, mille eest on juba makstud varem kohaldamisele kuuluv tasu, kui teistest liikmesriikidest imporditud kasutatud sõiduautodelt nõutav uus tasu ei ole suurem siseriiklike sõiduautode turuväärtuses sisalduvast varasema tasu jääkväärtusest.
3. Kõnealust vabastust ei saa anda varem kehtinud liidu õigusega vastuolus olevaks tunnistatud tasu maksmise eest.